

Postanowienie z dnia 3 czerwca 2005 r.

III SPP 104/05

Przedłużenie się postępowania spowodowane koniecznością przesunięcia terminu rozprawy apelacyjnej wskutek wniesienia skargi na przewlekłość postępowania nie narusza prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Beata Gudowska, Andrzej Wasilewski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 3 czerwca 2005 r. sprawy ze skargi Alfreda S. z udziałem Prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu [...]

o d d a l i ł skargę.

U z a s a d n i e n i e

Wyznaczony z urzędu adwokat L.T., działający w imieniu skarżącego - Alfreda S., pismem z dnia 31 marca 2005 r., które do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu wpłynęło w dniu 7 kwietnia 2005 r., wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, żądając stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie [...] Sądu Apelacyjnego w Poznaniu oraz przyznania od Skarbu Państwa na rzecz powoda kwoty 10.000 złotych z tytułu przewlekłości postępowania w tej sprawie. W uzasadnieniu powyższej skargi pełnomocnik powoda wskazał na to, że: (a) w przedmiotowej sprawie powód wniósł pozew do Sądu Okręgowego w Szczecinie w dniu 30 października 2000 r., podczas gdy Sąd Okręgowy w Szczecinie wydał wyrok w tej sprawie w dniu 18 czerwca 2004 r.; (b) następnie, apelacja powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 18 czerwca 2004 r. została wniesiona w dniu 11 sierpnia 2004 r., Sąd Okręgowy w Szczecinie przesłał akta sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu w dniu 7 września 2004 r., tymczasem termin rozprawy apelacyjnej w tej sprawie został wyznaczony na dzień 7 kwiet-

nia 2005 r. W opinii pełnomocnika powoda oznacza to, że: „od wysłania akt sprawy Sądowi Apelacyjnemu do dnia wyznaczenia terminu rozprawy upływie 8 miesięcy. W ocenie powoda nastąpiło w takiej sytuacji naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu bez nieuzasadnionej zwłoki. Zdaniem powoda, stan sprawy nie wymagał wyznaczenia rozprawy dopiero po upływie prawie 8 miesięcy od chwili wpłynięcia akt do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu. Powód twierdzi, że nie został poinformowany o przyczynach, które spowodowały, że dopiero w dniu 7.04.2005 r. została wyznaczona rozprawa. Powód od dłuższego czasu trapiiony jest chorobami. Każda zwłoka w postępowaniu wpływa nie tylko negatywnie na jego stan psychiczny, ale destrukcyjnie wpływa na jego stan zdrowia, w szczególności stan neurologiczny. Powód stara się unikać stresów i niepowodzeń, dlatego w jego ocenie przewlekłość postępowania w sprawie powoduje u niego uczucia krzywdy.” Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu wniósł o oddalenie skargi ze względu na jej bezzasadność, a w uzasadnieniu swego stanowiska w sprawie wyjaśnił w szczególności, że akta sprawy powoda wraz z jego apelacją wpłynęły wprawdzie z Sądu Okręgowego w Szczecinie do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu w dniu 7 września 2004 r., tym niemniej: (a) już w dniu 8 września 2004 r. akta te zostały zwrócone Sądowi Okręgowemu w Szczecinie w celu uzupełnienia braków formalnych apelacji; (b) ponownie Sąd Okręgowy w Szczecinie przesłał akta sprawy do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu w dniu 16 września 2004 r. i wówczas przewodniczący Wydziału wyznaczył termin rozprawy apelacyjnej na dzień 9 marca 2004 r.; (c) jednakże w międzyczasie, „w dniu 27 grudnia 2004 r. powód złożył napisaną osobiście skargę na przewlekłość postępowania, którą przedstawiono w z aktami sprawy Sądowi Najwyższemu w Warszawie, który postanowieniem z dnia 24 stycznia 2005 r. (III SPP 130/04) odrzucił skargę powoda z powodu niezachowania przymusu radcowsko-adwokackiego; zwrot akt sprawy powoda z Sądu Najwyższego w Warszawie do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu nastąpił dopiero w dniu 4 marca 2005 r. i to sprawiło, że nie było już wówczas możliwości rozpisania sprawy na termin wyznaczony na 9.III.2005 r. i dlatego rozprawę zniesiono wyznaczając nową na 7.IV.2005 r.”, a wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2005 r. [...] Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił apelację powoda w sprawie z jego powództwa o odszkodowanie w wysokości 100 tysięcy zł z tytułu szkody moralnej i rozstroju zdrowia jakiego powód miał - w jego przekonaniu - doznać w wyniku przewlekłości postępowań w licznych toczących się przed Sądem spraw; (d) równocześnie, Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu w odpowiedzi na skargę powoda na przewlekłość postę-

powania poinformował, iż: „13.IV.2005 r. akta przedłożono sędziemu sprawozdawcy celem sporządzenia uzasadnienia na wniosek powoda, co nastąpiło 18.IV.2005 r. 19.IV.2005 r. akta sprawy zostały przedstawione Sądowi Najwyższemu w związku z niniejszą skargą na przewlekłość postępowania. Jak zatem z powyższego wynika, czynności w Sądzie Apelacyjnym podejmowane były bez nieuzasadnionego opóźnienia, wobec czego brak podstaw co do uwzględnienia skargi powoda.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skargę na przewlekłość w postępowaniu, którego skarga dotyczy, składa się w toku postępowania w sprawie do sądu, przed którym toczy się postępowanie (art. 5 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki - Dz.U. Nr 179, poz. 1848), a sądem właściwym do rozpoznania tej skargi jest sąd przełożony nad sądem, przed którym toczy się postępowanie, a jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem apelacyjnym właściwym jest Sąd Najwyższy (art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki). Wynika stąd, że ocena dokonywana przez sąd właściwy dla rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania nie odnosi się do wcześniejszych etapów postępowania w sprawie, które zostały już zakończone (zamknięte) w wyniku wydania stosownych orzeczeń kończących postępowanie przed sądem w danej instancji, lecz jedynie do etapu postępowania przed tym sądem, przed którym postępowanie to się nadal toczy, jakkolwiek ocena terminowości i prawidłowości czynności podejmowanych przez sąd na danym (aktualnym) etapie postępowania w sprawie powinna być dokonywana przy uwzględnieniu przebiegu i wyników także wszystkich wcześniejszych etapów postępowania w tej sprawie (art. 2 w związku z art. 12 ust. 2 i ust. 3 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki).

W rozpoznawanej sprawie wniesiona przez pełnomocnika skarżącego - Alfreda S. skarga na przewlekłość postępowania została sporządzona w dniu 31 marca 2005 r., a złożona w Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu w dniu 7 kwietnia 2005 r., natomiast do Sądu Najwyższego wpłynęła wraz z aktami sprawy w dniu 25 kwietnia 2005 r. Wprawdzie w tej samej dacie (tzn. w dniu 7 kwietnia 2005 r.) odbyła się przed

Sądem Apelacyjnym w Poznaniu rozprawa, na której rozpoznana została wniesiona w imieniu skarżącego - będącego powodem w sprawie - apelacja od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 18 czerwca 2004 r. [...], a następnie - po zamknięciu rozprawy w tej sprawie - Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2005 r. oddalił apelację powoda, tym niemniej należy przyjąć, że w danym wypadku skarga na przewlekłość postępowania wniesiona została jeszcze przed wydaniem wyroku w sprawie, a więc w toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu. Natomiast, jakkolwiek w skardze powyższej sformułowane zostały zarzuty dotyczące przewlekłości postępowania w sprawie tak przed Sądem Okręgowym w Szczecinie, jak i przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu, to jednak zważywszy na to, że ocena dokonywana przez sąd właściwy dla rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania nie odnosi się do wcześniejszych etapów postępowania w sprawie, które zostały już zakończone (zamknięte) w wyniku wydania stosownych orzeczeń kończących postępowanie przed sądem w danej instancji, lecz jedynie do etapu postępowania przed tym sądem, przed którym postępowanie to nadal się toczy, przedmiotem rozpoznania przed Sądem Najwyższym mogą być podniesione w niniejszej skardze zarzuty wyłącznie w zakresie, w jakim dotyczą one przewlekłości postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu.

W niniejszej sprawie: (a) akta sprawy powoda wraz z jego apelacją od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu w dniu 7 września 2004 r.; (b) jednak już w dniu 8 września 2004 r. zostały one zwrócone Sądowi Okręgowemu w Szczecinie w celu uzupełnienia braków formalnych apelacji; (c) następnie, Sąd Okręgowy w Szczecinie ponownie przesłał akta sprawy do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu w dniu 16 września 2004 r. i wówczas przewodniczący wydziału wyznaczył termin rozprawy apelacyjnej na dzień 9 marca 2004 r., czyli w terminie bez mała 6 miesięcy od daty ich wpływu do tego Sądu; (c) jednakże w międzyczasie, w dniu 27 grudnia 2004 r. powód złożył napisaną osobiście skargę na przewlekłość postępowania, którą Sąd Apelacyjny w Poznaniu przedstawił niezwłocznie wraz z aktami sprawy Sądowi Najwyższemu w Warszawie, a Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 24 stycznia 2005 r. (III SPP 130/04) odrzucił skargę powoda na przewlekłość postępowania z powodu niezachowania „przymusu radcowsko-adwokackiego”; (d) zwrot akt sprawy powoda z Sądu Najwyższego w Warszawie do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu nastąpił dopiero w dniu 4 marca 2005 r., co sprawiło, że nie było już wówczas możliwości rozpisania sprawy na pierwotnie wy-

znaczony termin wyznaczony - 9 marca 2005 r. i dlatego rozprawę w tym terminie zniesiono, wyznaczając nowy termin rozprawy na dzień 7 kwietnia 2005 r.; (e) z kolei, wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2005 r. [...] Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił apelację powoda w sprawie z jego powództwa o odszkodowanie w wysokości 100 tysięcy zł z tytułu szkody moralnej i rozstroju zdrowia jakiego powód miał - w jego przekonaniu - doznać w wyniku przewlekłości postępowań w licznych toczących się przed Sądem sprawach; (f) równocześnie, Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu w odpowiedzi na skargę powoda na przewlekłość postępowania poinformował, iż w związku z wnioskiem powoda o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem, w dniu 13 kwietnia 2005 r. akta sprawy przedłożono sędziemu sprawozdawcy celem sporządzenia uzasadnienia wyroku, co nastąpiło w dniu 18 kwietnia 2005 r., a w dniu 19 kwietnia 2005 r. akta sprawy zostały przedstawione Sądowi Najwyższemu w związku z wniesieniem przez pełnomocnika powoda niniejszej skargi na przewlekłość postępowania. Oznacza to, że w rozpoznawanej sprawie wszystkie czynności podejmowane były przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu bez nieuzasadnionej zwłoki, a w szczególności: po pierwsze - pierwotnie termin rozpoznania apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie wyznaczony został na dzień 9 marca 2005 r., tj. w niespełna sześć miesięcy od daty przekazania akt sprawy do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu; oraz po drugie - z kolei, zmiana pierwotnego terminu rozprawy i wyznaczenie jej na dzień 7 kwietnia 2005 r. nastąpiła z przyczyn obiektywnych, albowiem w związku z wniesieniem przez powoda skargi na przewlekłość postępowania akta sprawy powoda zostały przekazane wraz z wniesioną przezeń skargą do Sądu Najwyższego, skąd zwrócone zostały do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu - dopiero po wydaniu przez Sąd Najwyższy postanowienia z dnia 24 stycznia 2005 r. o odrzuceniu skargi powoda (III SPP 130/04) - w dniu 4 marca 2005 r., co sprawiło, że konieczne było wyznaczenie nowego terminu rozprawy w sprawie na dzień 7 kwietnia 2005 r. W tej sytuacji, skarga powoda na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu okazała się niezasadna.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz art. 8 ust. 2 i art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki orzekł jak w sentencji.

=====